

[Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]

[SPEAKER_00]

Du hører nå en podkast fra Universitetet i Stavanger.

[SPEAKER_06]

Opplæringslova slår fast at skolene skal jobbe for å få til et godt foreldresamarbeid.

Og at det er en viktig del av det profesjonelle ansvaret skolen har. Men hvordan gå fram for å skape et godt og tillitsfullt samarbeid med foreldre?

Hvorfor er det så viktig at skolene faktisk tar i bruk den ressursen som foreldremassen kan utgjøre, og hvilken rolle kan foreldrene sjøl ha i dette?

Hei og velkommen til Læringsmiljø i skole og barnehage.

Mitt navn er Maria Gilje Strand, og jeg er programleder for denne podkast-serien.

Dagens podkast-episode er primært retta mot deg som jobber i skole, eller foreldre til barn i skole, når vi skal snakke om viktigheten av et godt foreldresamarbeid, og hvordan en kan lykkes med det.

Jeg vil ønske velkommen til dagens gjester.

Det er deg, Anita Vabø, rektor ved Landro skole i Øygarden utenfor byen Bergen.

Velkommen.

Og så er det deg, Guttorm Helgøy, seniorrådgiver ved Læringsmiljøsenteret ved UiS.

Velkommen til deg òg.

[SPEAKER_01]

Tusen takk for det.

[SPEAKER_06]

Jeg vil begynne med å snakke om ... Du jobber som veileder mot skoler og kommuner og reiser ganske mye over hele landet.

Men så holder du òg på med et forskningsprosjekt som er spennende.

Det handler om det vi skal snakke om i dag, om barnehage-skole-hjem-samarbeid.

Der Anita og hennes skole er en av samarbeidspartnerne.

Kan du fortelle litt om prosjektet?

[SPEAKER_01]

Vi er fire stykker fra Læringsmiljøsenteret.

Som har gjort det som vi kaller for Participatory Action Research.

Vi har snakket med ansatte.

Vi har snakket med foresatte i skolen med utgangspunkt i at vi ser at vi trenger litt mer forskning på hva som virker i et skole-hjem-samarbeid.

Vi ser at det ikke er gjort så veldig mye.

Og vi ser også det at det å finne ut noe om det forebyggende eller det dagligdagse, der er det gjerne mindre forekomst av forskning enn det vi kunne tenke oss å ha.

Det er kanskje mer på det mer spesielle, særskilte behov og sånt, men dette med å kunne skape et godt samarbeid fra starten av, både i

barnehage og i skole ... Vi har gått inn i det, og spørsmålene i forskningen vår som går til disse deltakerne, går jo på hvordan skole- og hjemsamarbeidet fungerer i dag.

Hva syns du fungerer godt?

Er det noe som er utfordrende?

Hva ser du er utviklingspotensialet?

Så vi håper at vi kan ha en podkast som går litt mer i dybden.

Når vi har fått mer resultater.

Men vi har en del.

Vi ser noen trender.

Og mengden kontakt går igjen.

Man ønsker seg flere fysiske treffpunkt.

Dette ser vi fra ansatte, og vi ser det fra foresatte.

Og innholdet i det ser man et stort potensial å utvikle.

Det er mange funn vi kunne ha snakket om som vi kan komme tilbake senere.

Det er også interessant å høre det foreldre sier om deres egen deltakelse, og at de ønsker å delta mer.

Men det er ikke alltid skolene opplever det som at foresatte ønsker å delta mer.

Så her er det nok et rom vi må utnytte.

Det som du innleder med i dag, Maria, det er et potensial her.

For det er en ressurs.

Hvordan kan skoler bli flinkere til å bruke den ressursen, og hvordan kan foresatte bli trygge i å delta som en ressurs?

Vi er der, altså.

[SPEAKER_06]

Jeg regner med at vi kan få høre mer om det prosjektet når resultatene er klare.

Men Anita, dere har jo valgt å være med i dette her.

Kan du først fortelle litt om hvorfor du syns det var spennende å være med?

[SPEAKER_05]

Det er et spennende prosjekt å være med i. Vi gjør mye bra inn mot samarbeid, men vi har òg en vei å gå for å utvikle oss.

Det å få foreldrestemmen tydelig inn, og deres tanker rundt det.

Og de ansattes tanker rundt det.

På veien videre kan vi kanskje gjøre noen enda bedre grep.

For å fremme best mulig foreldresamarbeid.

[SPEAKER_06]

Kanskje fortelle litt om din rolle som rektor inn mot dette med foreldresamarbeid.

Og tanker du har rundt viktigheten av at skolen jobber med dette her.

[SPEAKER_05]

I min rolle som rektor og skoleleder så er jo det ...

Mye ulikt under paraplyens samarbeid.

Det handler jo om det store fellesskapet og informasjonsflyt, deling ut mot alle.

Arrangementer, temakvelder.

Foreldremøter, det med å fasilitere for gode prosesser rundt samarbeid.

Det handler jo om å samarbeide med rådsorganet, FAU, bruke samarbeidsutvalget på en god måte.

Og så er jo det på en måte ... Og det kommer vi gjerne litt tilbake i, dette med tiden vi bruker til samarbeid.

I dag går det nok veldig mye tid i forhold til ... Gjerne Individperspektivet, jobbe med enkeltsaker som krever mye samarbeidstid, som er jo viktig.

Men ja ... Det er litt interessant i forhold til det med det viktige samarbeidet ut mot alle.

For det er jo vi som skole hele skolen.

Og så er det på klassenivå, og så er det ... Og i min rolle handler det òg om å være med.

Være med som en støtte for gjerne lærere i foreldresamarbeid, men òg en støttespiller inn mot hjemmene.

Kunne prøve å veilede og støtte for å få ...

Få samarbeidet til å fungere så godt som mulig.

Og det er jo ekstra viktig når det blir krevende.

For vi trenger hverandre.

[SPEAKER_06]

Hva tenker du, gutter, om det Anita sier?

Og noe litt om det med viktigheten av at man jobber godt med dette?

[SPEAKER_01]

Men først og fremst tenker jeg at du beskriver et veldig omfattende stykke arbeid som gjøres som skoleleder også direkte inn i saker, og mange organer og mange ledd du skal innom.

I den grad det er mulig, er det fint å gjøre det.

For dette skole-hjem-samarbeidet er som det meste annet tuftet på relasjoner og på tillit.

Det stiller oss i en posisjon der vi jobber systematisk med dette og bruker organene, men også utviklingsorientert.

Det blir helt avgjørende.

Du er jo så vidt innom at noen ganger kan bli vanskelig.

Ja, noen ganger så er dette vanskelig.

Og i min erfaring så oppfatter både foresatte og ansatte det som utfordrende.

Og noen ganger blir utfordringene så store at vi snakker minst om det barnet.

Det er møter om barn uten barn.

Og det er et perspektiv som vi må prøve å holde fatt i. Her må vi jobbe både forebyggende og håndterende.

Relasjon er alt for meg.

Og hvordan komme dit.

[SPEAKER_06]

Men dere har jo jobba litt med forskjellige ting ved din skole.

Jeg syns det er spennende bl.a.

dette med dialogduk.

Fortell litt om hvordan dere har jobba og hva dere har gjort.

[SPEAKER_05]

Jo, jeg tenker jo at kanskje ... Og der er det nok en dreining, og har vært en dreining over tid, men dette med tiden der et foreldremøte skal være, og bare sitte og ta imot.

Og det blir gjerne altfor mye informasjon, og så ...

Får en til kanskje for lite dialog.

Det med å bruke foreldremøte til å ha en kombinasjon av det.

Og vi har nå i høst brukt, det er jo egentlig et ganske enkelt verktøy.

Og disse skolene og vi har samarbeidet litt med verktøy og dialogduk der.

Foreldrene får sitte i grupper og diskutere viktige ting, så vi får gode innspill og stemmen deres på.

Bl.a.

har vi i høst snakket akkurat om det når et samarbeid blir utfordrende.

Bidra og hjelpe inn i samarbeidet og dialogen, sånn at det òg fungerer i vanskelige tider.

Med å gjøre hverandre kjent med ... Eller egentlig bygge gode spilleregler, trygge i freds tid.

Investere.

Så blir det gjerne lettere når en sånn dag kommer, med det du har investert i forkant.

Ikke minst fikk vi en veldig god diskusjon rundt hva skolen og skolehjem-samarbeidet kunne samarbeide om i forhold til miljøtiltak, sosiale treff inn mot klassene.

Det har jeg sett resultatet i høst.

Plutselig er det et trinn som å møtes og gå tur i lag og spise kvelds ute gjorde første trinn.

Møtte de her, var på tur i nærområdet.

Spillkvelder.

Fysisk i gymsalen.

Barn og foreldre og ansatte.

Samme spillkvelder med brettspill på klasserommet.

Vi trenger å kjenne hverandre.

Foreldrene trenger å kjenne hverandre.

Det tror jeg ...

Eller vet jeg er veldig viktig og gir veldig mye positivt.

[SPEAKER_06]

Men etter at du hadde satt i gang dette, hva var tilbakemeldingene fra foreldre?

Hva syns de?

[SPEAKER_05]

Jeg har bare hørt positivt.

Både fra lærergruppen og fra Foreldrestudiet.

At det var kjekt å få sitte på denne måten og diskutere.

Og at da blir jo de innspillene som kommer, tatt på alvor og ...

Ja.

Bare god erfaring.

Og vi kommer til å jobbe videre med det som et verktøy.

Rett og slett for å få til mer dialog på foreldremøter.

Men der vi gjerne spisser temaene litt.

At det passer for den aldersgruppen og det trinnet.

Og det må jo være noe som foreldrene opplever er viktig.
Og som vi tenker er viktig å ha bruk for å ha et tett og godt samarbeid rundt.
F.eks.
språkbruk.
Det kan være veldig mye forskjellig.

[SPEAKER_06]
Hva tenker du om det de satte i gang?

[SPEAKER_01]
Da vi samsnakket om dette med skolene og dette med å bruke dialogdukken ... Dialogduk har vi opprinnelig hentet fra Rett Barna sine nettsider.
For de har noen veldig fine på det.
Og sjøl har jeg en kollega som jobber i Nordre Follo kommune.
Som har delt dette konseptet med oss, og som vi har delt videre.
For det første kommer foreldrene i en posisjon der de får diskutere ting og bli kjent med de andre foreldrene.
Men de får gjerne også diskutert det de oppfatter som sentrale problemstillinger.
Det tar ikke veldig lang tid før foreldrene og lærerne blir enige om at de burde hatt en felles tenkning om sosiale medier, f.eks.
Og det å kunne diskutere ansvarsfordelingen der ...
Hvordan skal skolen snakke om dette?
Hvordan skal foreldre håndtere det hvis de ser noe?
Hvordan ønsker man at skolen skal agere?
Og hvordan skal man samarbeide?
Egentlig bare om at man har et tema, så har man ulike vinklinger på det for å få diskutert ... Ja, ansvaret er én ting, men samarbeid er kanskje vel så viktig.
Vi ser flere steder at dette er et veldig nyttig verktøy.
Spesielt når skolene får medvirke på tematikk sjøl, og når foreldre får medvirke.
Så dette er jo kapittel ti i opplæringsloven i praksis.
Altså foresattes innvirkning og medvirkning.
Og et perspektiv også med eleven sin medvirkning.
For det er også mulig her.

[SPEAKER_06]
Men hvorfor er det så viktig at foreldrene er involvert, og at de har medvirkning?

[SPEAKER_01]
De leverer fra seg det viktigste de har, barna.
Og da er det viktig at de får lov å medvirke.
Og om du sitter som ansatt eller som foresatt ... Vi må nok jobbe ytterligere i forhold til å få det samarbeidet.
For fra skolens side er det mye informasjon som skal ut.
Men det å komme i en posisjon der de kan få en toveiskommunikasjon, en dialog og ikke en monolog, det er viktig.
Foreldre er nysgjerrige på hva som skjer på skolen.
Og noen ganger lurar jo jeg på, når vi har foreldremøter, hva er det vi forteller, kontra hva er det mor og far lurar på?

Jeg tror jo for min del at mor og far lurer på om barna har det trygt og godt.
Om de lærer noe.
Om de har venner.
Jeg tror vi må komme i en posisjon der vi snakker om det også på foreldremøtene.
Sånn at de får svar på disse tingene de går og lurer på.
Det kan jo hende, i hvert fall i tidligere tider, at foreldremøter handlet litt mer om logistikk og huske gymbag og melkeordninger og diverse sånt, som definitivt er viktig.
Men hva kan vi gjøre digitalt?
Hva trenger vi og hva er muligheten å ha når vi møtes fysisk?
Det er mange former for samarbeid, men det er også mye informasjon som skal ut.
Så vektingen av hva som skal ut, på hvilken måte.
Og treffpunktene med foreldre.
Ikke bare foreldremøter.
Det er uformelle møter.
Ansvarsgruppemøter ... Det er mange treffpunkt.
Hva skal vi gjøre hvor?

[SPEAKER_06]

Men foreldrene sjøl, da.
Hva slags rolle har foreldrene sjøl, tenker dere?

[SPEAKER_05]

Foreldrene er vår viktigste samarbeidspart.
De har jo en viktig rolle i det å støtte ... Det med å dele god informasjon.
La oss bli godt kjent med barnet.
Det er jo de som kjenner barnet best.
Dette med å følge opp.
Avtaler vi gjør, dette med å kunne vise engasjement.
Og det er klart at vi ser jo i det store fellesskapet, så er det nok ...
Det er viktig å skape engasjement.
Det er viktig at vi som skole ser på foreldrene som en god ressurs.
For det er de virkelig.
Men det er nok gjerne ofte sånn at det er noen ildsjeler, noen som ...
... tar veldig mye på seg, gjør veldig mye og en god innsats.
Der jeg skulle ønske meg at gjerne det store fellesskapet sammen tok mer ansvar.
Men for foreldrene har masse ressurser i seg, kan bidra mye.
Og det blir jo vårt ansvar å jobbe med å få til.
Men det er klart ... Det må være en motivasjon og et ønske om det òg.
Og da tror jeg det er veldig viktig at vi treffer på.
Hva opplever foreldrene som viktig å samarbeide om?
Treffer vi alltid der?
Kanskje ikke alltid.
Bruker vi den ressursen godt nok?
Nei, jeg tror vi har en vei å gå.
Ja, men de har mye å bidra med.

Og så tenker jeg litt som Guttorm var innom i sted.
Det er noe jeg ser ...
Som mor sjøl ... Barna dine er det viktigste du har.
Det er klart at når dere er i møte med skolen, og spesielt hvis ting blir vanskelig ... Dette med følelser, emosjoner ... Det er jo en ...
Men da er det viktig at vi som skole og de ansatte i møte med foreldrene tenker på vår rolle som profesjon, så de profesjonelle og dette maktforholdet.
At det skal være en fin balanse i det.
At det skal være trygt å dele og gi informasjon.
Det er jo da det blir godt samarbeid.
Møtepunktene med foreldrene, som kan være i mange ulike settinger, det er viktig.
Møte om morgenen, når det står voksne på skolen og sier god morgen og hei.
Og den kjennskapen.
Når en henter på SF0.
De møtepunktene så har du.
Forestillinger, det store fellesskapet.
Altså i alle settinger så ...
Så har jo vi en mulighet til å gjøre hverandre gode.
Eller vi kan på en måte ... Ikke ... Eller dessverre ikke klare å gi det inntrykket som vi burde.
Det er en viktig investering hele veien.
Og den kan vi gjøre på mange måter.
Å investere i fredstid.
Det at et barn kommer hjem og forteller om gode opplevelser fra klasserommet.
God undervisning, og så blir det en god diskusjon rundt middagsbordet.
Det er jo å framsnakke, og at det blir positive diskusjoner hjemme.
Og det òg.
Foreldre.
Ansatte.
Framsnakke hverandre.
Kjempeviktig.

[SPEAKER_06]

Men jeg tenker jo litt òg sånn ... Nå er jeg forelder sjøl, til barneskolen.
Man får jo litt inntrykk av media at foreldre er så krevende i dag.
Og det er litt sånn vanskelig.
Men som forelder sjøl tenker jeg at det handler litt om hva ansvar man sjøl har, og hva man går inn i i dette samarbeidet.
Har du noen tanker om det?
Forventningsavklaringer på forhånd?
Hva kan man som foreldre forvente når det gjelder f.eks. informasjon?
At man hadde hatt noen sånne avklaringer på forhånd.

[SPEAKER_01]

Jeg følger deg veldig på.
I mediebildet nå mangler det nok litt nyanser.

Enten er foreldre kravstore, eller så er skoler udugelige.
Det er nok et kontinuum med variasjoner innenfor her hele veien.
Jeg bruker ofte et sånt eksempel.
Når skolene tar imot foresatte, møter vi dem med tydelige forventninger?
Er vi flinke til å fortelle hva vi som skole kan og vet, sånn at de kan hvile trygt i vår kunnskap?
For det er en menneskerett å bli stilt forventninger til.
Mange foreldre ønsker tydelige forventninger.
Blir vi utydelige på det, blir det vanskelig for mor og far å kunne delta òg.
Når skoler forteller at dette samarbeidet er utfordrende, så er det mange ting.
En ikke helt uvanlig problemstilling er at når det blir vanskelig, så opplever skolen og foreldrene at de skal garantere at barnet mitt aldri opplever noe negativt.
Dette er ganske utfordrende.
For vi snakker om menneskelig samhandling.
Jeg tenker kanskje vi må gå dit at vi kan ikke garantere at ikke noe dumt skjer i livet.
Men vi skal garantere at vi gjør alt i vår makt for å hindre at det skjer.
Og hvis det likevel skulle skje, så skal vi rydde opp i det, og vi skal hjelpe.
Og møte dem med den, for da tenker jeg at det blir lettere for foreldre å forstå hva de kan forvente av oss.
Et annet eksempel som jeg bruker en del, det er jo at ...
Ingen av oss er i tvil om at foreldrene er ekspertene på barna sine.
Men kan vi også si at de som jobber på skole, er ekspertene på barna når de er en del av en gruppe?
For kontekst er alt.
Jeg forandrer meg avhengig av hvilken kontekst det er.
Det gjør barn òg.
Så jeg kan godt forstå at mange foreldre får en fortelling om barnet sitt som de ikke kjenner igjen.
Og noen ganger kan det være som at foreldre opplever at skolen møter dem på feil måte.
Men noen ganger kan det være fordi man blir en del av en gruppe.
Det er det å være en del av fellesskapet.
Og dette utfordrer litt det som du var innom.
Hva er individets rolle, og hva er fellesskapet, og hvordan forandrer vi oss?
Så det å snakke om dette og bevisstgjøre det vil være lettere for foresatte å forstå hva som er forventet av dem, men også hva de kan forvente av skolen.
Realistiske forventninger.

[SPEAKER_06]

Men det har vel skjedd en liten endring i utvikling?
Apropos det som du er inne på med fellesskap versus individualisme-
tankegang.
Er det noe som du har opplevd og sett?

[SPEAKER_05]

Jo, det er jo et bilde som at det har vært noen endringer i samfunnet.
Kanskje litt mer i dreining det der med at i hvert fall noen er veldig opptatt av seg og sitt.
Og dette har jeg krav på og rett på.
Og du ser i forhold til dugnadsinnsatsen ... F.eks. i et foreldresamarbeid som FAU, en prøver å få i gang ting.
Så må en kanskje jobbe litt hardere i dag.
Men jeg tenker at det som ... Men det er jo litt ... Hvis vi ...
Finner de rette tingene å samarbeide godt om.
Og får den driven og engasjementet opp, så tenker jeg vi kan få til veldig mye.
Men akkurat det ... Når vi er i sånne situasjoner der ...
Dette med en forventnings... Det er nødvendig med forventningsavklaringer, for det er litt urealistiske forventninger og krav.
Så er min erfaring at hvis vi ... Det er kjempeviktig at vi ikke går i hver vår skyttergrav.
Og så ikke gir tid til å lytte ut og det der med å få til en felles forståelse.
Kommer vi der med barnets beste i fokus og klarer å være ærlige og gjerne dette med å realitetsorientere, da kommer vi til de drøftingene som vi trenger.
Vi drar i samme retning.
Vi skal ikke dra i hver sin retning.
Vi har samme mål.
Men det er ikke alltid vi klarer å se det fra start av.
Men ... Ja, så jeg tenker at da er det veldig viktig å investere der.
Og jeg er mye modigere i dag enn det jeg var i begynnelsen av min lærerkarriere.
Med å våge å ta opp ting.
Og jeg har egentlig bare positive erfaringer med å våge det, så lenge ...
Du klarer å ivareta dette med respekt.
Omsorg, forståelse, lytte ut.
Da tåler vi å være uenige òg.
Men ... Ja.

[SPEAKER_06]

Så tenker jeg òg litt i forhold til det med at man kommer jo inn på en skole eller om det er en barnehage med veldig forskjellig foreldregruppe òg.
Og sånn som du er inne på, sånn som du òg sier, gutter, om det med å bli stilt noen forventninger til, eller at man er tydelig og sier da at ja, men her på vår skole eller vår barnehage, vi tenker fellesskap.
Vi ønsker at man sier hei til barna når man møter andre barn, f.eks. Det er bare et lite eksempel.

[SPEAKER_01]

Lite kanskje, men veldig viktig.

[SPEAKER_06]

At man stiller forventningene tilbake til foreldrene.
Man kan glemme at mange av foreldrene som kommer inn i en barnehage, ikke nødvendigvis har pedagogikk.
Det er mange av disse tingene som de ikke alltid tenker på.
I hvert fall jeg trengte det første gang jeg fikk barn i barnehage.
En litt sånn opplæring i hermetegn.
'Dette er viktig for de.'
Jo, jo, så skjønner man jo selvsagt det.
Og da blir man med på at ja, selvfølgelig er det viktig å si hei til barn i garderoben, for eksempel, eller ja.
Så ja.

[SPEAKER_01]

Og da kommer jo din ... Om det er opplæring eller informasjon eller ... Men altså, hvordan er det som forelder hvis du er opptatt av at ditt barn skal ha det trygt og godt?
Hvordan er det hvis de tiltakene eller det man gjør for å gjøre det trygt for ditt barn, skaper det utrygt for andre?
Det er ikke nødvendigvis sånn sammenheng der.
Men noen ganger så ... Er det alltid sånn at det som er best for individet, er best for fellesskapet?
Og hvis individet skal trumfe det alltid, så vil fellesskapet bli utfordret.
Vi har en kollega som pleier å si at ... Hva er du villig til å gi avkall på for ditt barn for at fellesskapet skal få det bra?
Hvis svaret er ingenting, så er det kanskje utfordrende.
Som foreldre trenger jeg den fellesskapstenkningen.
Det betyr ikke at mitt barn ikke skal ha det trygt og godt, men det må være en helhetsvurdering.
Og den gjør skolen, og den må skolen gjøre, og den må skolen være flink til å fortelle om.
Og begrunn.
For det handler om å være ærlig og fortelle.
En av de tingene vi ser går igjen gang på gang, er utfordrende språkbruk.
Det er en sånn klassiker som gjør at man har en tett skole.
Og hvis vi som skole sier at en er litt utfordrende språkbruk, men de er en grei gjeng ...
Vi liker dem veldig godt.
Den pedagogiske omsorgen kan kanskje bli litt til hinder for tydelighet og ærlighet.
Når vi snakker om negativ språkbruk, så er det ikke barn som sier til andre at de er dumme.
Det er ganske så mye grovere.
På en podkast skal ikke jeg referere for mye til den språkbruken som faktisk ble brukt, men dette er det samme.
Det må være den samme typen ærlighet og gjenspeiling her.
Foreldre trenger å vite hva det er.
For dette er et uttrykk for kulturen.
Og det kan være med kulturen som er det store foreldremøtet, men også viktige møter rundt enkeltbarn.
De er en del av en kultur, og da skjer det noe.

[SPEAKER_05]

Og der har jeg litt god erfaring med det.
En ting er jo ansvarsgrupper, og vi jobber opp imot enkeltelever.
Men dette med temakvelder og Ut til alle og det store fellesskapet i forhold til foreldregruppen, så har jo vi hatt temaer som Kan jeg tåle et nei?
Og dette med trygg grensesetting.
Touchet inn på dette med språkbruk og faktisk våger å bruke ordene akkurat sånn som de blir brukt i hverdagen.
Og du får jo helt andre ...
Drøftinger rundt det, tanker rundt det, og tilbakemeldinger i etterkant.
At ... Oi, noen er nok fullt klar over det, mens andre blir litt overrasket.
Men ... Ja.
Og da våge å snakke om det akkurat sånn som det er.
Men du skal jo ha tenkt igjennom, det må følges opp og de tingene.
Men det er mye å vinne på, tenker jeg.
Absolutt.

[SPEAKER_06]

Vi har jo en egen podkast og på dette med god start, som folk kan lytte til i tillegg til denne podkasten her.
Men bare hvis du kan si kort om hvorfor det er så viktig, Guttorm?

[SPEAKER_01]

God start vil jo være viktig om du snakker et parforhold, eller om du snakker skole-hjemmerelasjon, eller selvfølgelig inn i klassen og i avdelingen i barnehagen.
Men det er noe med å ha et felles fundament, sånn at man i en god start kan skape gjensidige forventninger til hva som er realistisk, og hva som er lurt.
Og man kan få delt den kunnskapen man har.
Og god start bruker man gjerne ofte i forhold til klasseledelse eller gruppeledelse.
Men det er akkurat like sentralt når det gjelder det gode samarbeidet med foreldrene.
Der er vi innom en balanse.
Hvor mye tid har man?
Som vi har fått tilbakemelding om i forskningsprosjekter.
Men hva er den viktigste informasjonen vi gir til tilbudene?
Og hvor fort blir foresatte med i å kunne få lov å mene noe?
Hvis du tar bort sommerferien og helg når det er stille på skolen ... Det er gjerne når du skal velge klassekontakt.
Og det kan man som skole.
Men hva har man gjort for å gjøre den jobben viktig og attraktiv?
Hvordan kan vi jobbe sånn at folk melder seg, sånn at de blir en del av dette fellesskapet?
Og det handler nok mye om en god start.
At hos oss så er det så tydelig at de er en viktig bidragsyter.
For det handler faktisk om å skape trygt og godt for elevene.
Og det at mor og far og skolen kjenner hverandre og rammene, det er tryggende.
Det er barnets beste vurdering, det faktisk.

[SPEAKER_05]

Der er det viktig med gode informasjonsmøter.
Det kan jo fort bli veldig mye informasjon.
Der blir det viktig at det er den rette informasjonen som blir gitt.
Trygge, gode møtepunkter i forhold til elevene, en type førskoledag.
Og trygge fra start.
Og så har vi det i kommunen vår, og det er nok mange andre kommuner
øg, dette med startsamtale istedenfor utviklingssamtale høsten
tidlig, etter skolestart, når de begynner på første trinn.
Og det er noe som lærerne løfter veldig inn.
At det er en veldig god ting at de virkelig kan bli kjent med hvert
enkelt barn med at foreldrene får gi masse god informasjon
istedenfor at det blir ...
En utviklingssamtale der det er skolen som pøser på med mye.
At det er ... Det er en god investering.

[SPEAKER_03]

24-timersbarnet.

[SPEAKER_04]

Ja.

[SPEAKER_06]

For det er viktig.
Vi har vært litt inne på det, men jeg vil gå litt tilbake til disse
ulike rollene.
Hvis du skal tenke foreldre, skole ... Så innenfor skole har du øg,
sant.
Som deg, rektor.
Du har lærere.
Hvis vi skal gå inn på litt mer ansvar når det gjelder godt
skolehjem, samarbeid, eller for den saks skyld skole, barnehage ...
Men hva er de ulike rollene, og hvem er det sitt ansvar for å sikre
at samarbeidet blir godt?

[SPEAKER_01]

Det er et felles ansvar.
Jobber du på en skole, driver du med foreldresamarbeid.
Uansett.
Om hun ikke møter foreldrene, så driver du skole-hjem-samarbeid.
Fordi du møter barna deres.
Du er en del av livet rundt middagsbordet uansett.
Så noe er fordelt i forhold til ansvar, men det er et kollektivt
ansvar.
Og hvordan aktivere alle på skolen i forhold til det.
Jeg er veldig glad du nevnte SF0, Anita.
For det er viktig.
Det skjer veldig mye skole-hjem-samarbeid i henting, i levering, i
samtaler.
Det er mange flere som driver mye med skole-hjem-samarbeid enn man
tenker over.
Klassisk sett tenker man kanskje kontaktlærer.
Der ligger det nok et ansvar i forhold til informasjonsflyt.
Men det ligger også tydelig på hva rektor skal ha av overordnet

ansvar.

Hvilken informasjon som skal gis, og f.eks.

kapittel 12.

Men én ting er å informere, en annen ting er å involvere.

[SPEAKER_05]

I forhold til ansvaret ... Det er et felles ansvar.

Men det profesjonelle ansvaret og hovedansvaret hviler jo på skolen og ansatte i forhold til å sikre et godt samarbeid.

Og mitt ansvar var jo vi litt inne på tidligere med at det er å sikre gode rutiner for samarbeid og støtte på den rette måten i forhold til foreldrenes rett til både å bli lyttet til og hørt.

Skoledemokratiet.

I en lærer sin hverdag.

Altså, de er jo tette på.

Elevene i sin klasse har ansvar for det daglige.

Samarbeide om å hele veien gjøre vurderinger i forhold til hva informasjon skal ut.

Hva trenger de i forhold til informasjon til enhver tid?

Når er det viktig å ta en telefon?

Når er det viktig å invitere til et møte?

Og gjerne heller et møte for mye enn et for lite.

Og at det blir veldig mye skriftlig frem og tilbake.

Det er i hvert fall min erfaring og det lærerne og vi løfter frem.

Dette med å forberede gode foreldremøter sammen med oss i ADM.

Utviklingssamtaler, deltar i ansvarsgruppemøter.

Masse ulikt i hverdagen i form av samarbeid.

Og når det gjelder foreldre, så har jo de og helt klart et ansvar.

Det er viktig at de viser interesse for skolen.

Skolearbeid.

Vi har vært inne på dette med å fremsnakke.

Følge opp barna, barna sine.

I forhold til avtaler som blir gjort.

Dette med å gi god informasjon, sånn at vi får bli godt kjent med barna gjennom det de vet, som kjenner de aller best.

Ja, sant?

Så der er ...

Og elevene og har jo et ansvar.

For dette med et aktivt og engasjert elevråd, så favner hun

fellesskapet på skolen og får bruke sin stemme der.

Men også ... Du sa tidligere, gutt, om dette med eleven sin stemme.

Vi voksne må passe på at ikke vi ...

Skal løse alt over hodet på dem.

Selvfølgelig, alder spiller inn.

Men de har mye å bidra med.

Og og det der med tilbake til å tåle et nei.

Grensesetting.

En del av å ruste seg til veien videre er jo å kunne følge regler og på en måte ta vare på sine medelever.

Så det og er et samarbeid og et ansvar, tenker jeg.

[SPEAKER_06]

Absolutt.

Når du er inne på ansvar og roller ... Foreldre, det jeg har vært

veldig obs på sjøl ... Foreldre er òg litt sånn ... Hvordan man faktisk blir et forbilde for barna sine.
Det man snakker om rundt middagsbordet hvis de tar opp noe som har skjedd på skolen, noen medelever eller et eller annet.
At man er med og på en måte ... Som du sier, ble nevnt tidligere, å framsnakke.
Men òg hva man faktisk sier, hvordan man snakker om elever eller ting ved skolen eller barnehagen.
De blir selvsagt påvirka av det.
Og hva jeg har av meninger ... Hvis du ikke har noe fint å si, så kanskje man skal la være å si det.
Det er ganske enkelt.
Men hvis man mener noe, så kanskje man ikke skal si det.
Heller prøve å løfte fram det positive.

[SPEAKER_01]

Ja.
Løfte fra en annen ting.
Still litt mer utdypende spørsmål.
Hva var det som skjedde før dette?
Hva tenkte du da det skjedde?
I stedet for å konkludere.
Mine barn er ganske eksperter på mitt kroppsspråk og det jeg sier og gjør.
Jeg skal ikke gjøre mye før de vet hvor de har meg.
Så det er å være bevisst etter her.
Det er viktig.

[SPEAKER_05]

Og idet du som mor eller far får høre om noe som har skjedd, eller en historie som kommer, og undrer deg litt og kan ha noen spørsmål, og kanskje noen kritiske spørsmål, så ønsker vi veldig at det skal være lav terskel for å ta kontakt.
Og at vi voksne imellom kan ... For det kan ofte være veldig oppklarende, og misforståelser kan ...
Det kan fort skje, og da må vi voksne snakke sammen på en god måte.

[SPEAKER_01]

Dette tror jeg er veldig viktig.
Og i min erfaring med litt sånn omflokkende virksomhet eller reisevirksomhet ... Det er ikke så veldig sjelden at skoler forteller meg og mine kolleger at det kanskje er litt høy terskel for å ta kontakt med skolen.
Og at det har foregått en del på Facebook-grupper og andre steder med omtale av skole og folk som ...
... fordi man er usikker og fortvilt.
Noen skoleansatte tenker at ikke alle foreldrene har for høy terskel.
Men det er dette mangfoldet vi snakker om.
Det er derfor vi må jobbe med den balansen her.
Hva kan skolen forvente, hva kan foresatte forvente, hva er realistisk?
Og hva er tilstrekkelig kommunikasjon?
Noen ganger forteller skoleansatte om

Som har forventninger til kommunikasjon som gjør at de skriver små noveller hver uke.

Og det kan hende at det er hensiktsmessig, men er vi helt sikre på at det er den beste tidsbruken å sitte og forfatte dokumenter?

Eller skulle det vært et møte ansikt til ansikt?

Så her er det veldig mye spennende å gripe fatt i. Og vi må nok bli bedre kjent for å kunne løse disse problemene.

Vi må ha mer dialog.

[SPEAKER_06]

Absolutt.

Men vi har vært inne på litt og når det kan komme utfordringer knyttet til samarbeidet.

Hva gjør man når det plutselig skjærer seg helt fullstendig?

[SPEAKER_01]

Nei, det er jo snakk om 1000 kroner-spørsmålet.

Men det handler jo selvfølgelig mye om bakgrunnen for at det skjærer seg.

Dersom det skjærer seg, er da skolen villig til å ...

Det handler faktisk om barnet.

Det er for mange møter om barn uten barn.

Men det er for mange møter der vi snakker om konflikten mellom skole og hjem heller enn barnets beste.

Så det å ha en bredde i personalet der man kan avlaste og støtte hverandre her, en tydelig oppgang mellom hva som er kontaktlærers ansvar, hva som er rektors ansvar ...

Og om det så er nødvendig, bruke støtteapparatet rundt en.

PPT og andre.

Vi snakker mye om laget rundt barnet.

De trenger et lag rundt læreren og et lag rundt rektor også.

Og noen ganger et lag rundt foresatte.

Disse konfliktene kan se veldig ulike ut fordi vi er ulike som mennesker.

Vi må nok jobbe tydeligere med et forebyggende perspektiv.

Å være åpen for å se på egen praksis er helt avgjørende.

[SPEAKER_05]

Anita, hadde du noen tanker?

Hvis vi tar litt det forebyggende, så er det når for dårlige dager kommer, og ting kan skje.

Men det der med ... Hva har du i banken da?

Det å investere i fredstid med de tingene vi har snakket om, bli kjent, bygge relasjoner, de positive samtalene som går om det kjekke som foregår i timen eller på skolen, og ...

Framsnakking og det med litt forventningsavklaringer og spilleregler som ligger i bunnen.

Da blir det litt enklere, men det er jo ... Det kan ... Vi jobber med mange ulike ting som kan bli veldig vanskelige, og som kan bety veldig mye for mor og far og for barnet.

At vi klarer å jobbe godt med og skape en endring på.

Men da må vi gjerne ikke, som jeg sier masse frem og tilbake skriftlig.

Da må vi møtes.

Og så er jo det viktig at lærer har med seg en god støttespiller.
Men at en har tenkt igjennom at ikke det blir noe angrep.
Og at nå skal vi som skole bare fortelle.
Du kan være veldig ærlig, og det er viktig at du er ærlig, men det må være en struktur på det.
Det må være en trygghet rundt det.
Og ikke minst, en må sitte og virkelig kjenne på at vi er jo ikke motparter her.
Vi jobber jo ... Vi har jo egentlig samme mål.
For det er jo det vi kommer frem til når vi får brukt litt tid og ...
Lytte hverandre ut og få den felles forståelsen.
Der jeg sier at det er ikke alt vi kan være enige om, men vi kan være på løsning og finne en vei.
Av og til er den veien vanskelig og lenger å gå, men ...
Men det er ingen fasit.
Nei da.

[SPEAKER_06]

Men vi må dessverre avrunde.
Jeg bare har lyst til at vi skal prøve å oppsummere litt når det gjelder dette med hvordan man kan lykkes med et godt skole-hjem-samarbeid, som vi snakker om i denne sammenhengen.
Det er sikkert mye av det som er overførbart til barnehage.
Men hvis vi skal oppsummere gutta, og hun skal få lov å begynne ...
Hvor skal man lykkes?
Det er også et tusenkronersspørsmål.

[SPEAKER_01]

Det blir jo i fare for at vi gjentar en del av det vi har snakket om.
Men vi snakket litt om god start i sted.
Man får bare én sjanse til å gjøre et førsteinntrykk, og det kan være viktig.
Så vet vi at skoler er ulike størrelser.
Noen ganger kjenner man til de ansatte og de andre før man begynner, og noen ganger ikke.
Men dette med å tenke ... At skolene våger å være tydelige på at de kan skolene og den konteksten barn er i når de er der.
At vi vet noe.
Vi vet f.eks.
fra et skoleperspektiv når dette med tidligere sosiale medier blir en utfordring.
Vi vet nå dette med vennskap og utenforskap.
Vi kan en del om dette.
Og det å involvere foreldre i forståelsen av det i et gruppeperspektiv, det tror jeg er helt avgjørende.
Vi trenger det som foreldre og som skole.
Og at alle på skolen er bevisst sitt bidrag i skole- og hjemssamarbeidet.
Vi snakker ofte om at det er viktig at skolen blir framsnakket.
Men da må man også gjøre seg fortjent til det.
Så man må være tydelig ut hvilke forventninger de har.
Vi vet at skolen er den profesjonelle part, og at det kan være

vanskelig.

Men er vi profesjonelle fra start av, og har en god start, så er det det grunnlaget, den felles plattformen, vi trenger for å kunne jobbe med det.

Alle grupper er ikke like, men det fins noen gyldne regler her i forhold til involvering og dialog.

Kanskje det vil jeg avslutte med.

[SPEAKER_06]

Anita, hva skal til for å lykkes med det samarbeidet?

[SPEAKER_05]

Målet med alt samarbeidet er jo på en måte å ha dette med fokuset på barna eller elevenes utvikling, sin trivsel, læring.

Det er jo det.

Det er noe med de tingene vi gjør ... Være litt bevisst på de møtepunktene vi lager til.

At de fungerer sånn som de skal.

Foreldremøtene oppleves som gode, interessante.

At foreldrene òg der kan være i en dialog.

At det blir fellesaktivitet av møtepunkt som tilfører noe til vi på skolen.

At det oppleves som et vi.

Samhold, sant.

Men det er jo dialog, informasjonsflyt ... Men tilbake har barnets beste i fokus.

Skolen har et dobbeltoppdrag.

Danning, utdanning.

Skolen klarer ikke den jobben alene.

Foreldrene klarer ikke den jobben alene.

Vi trenger hverandre.

[SPEAKER_06]

Og så trenger vi tillit òg, da, til at både som foreldre ... Med tillit til skolen vil jo barnets beste.

Og omvendt.

Ja.

Men da gjenstår det egentlig bare å si tusen, tusen takk for at dere vil være med her i dag.

[SPEAKER_01]

Ja.

[SPEAKER_06]

Og tusen takk til deg som lytter til denne podkasten.

Mer informasjon kan du finne på våre nettsider og sosiale medier.

Så vil vi legge til litt lenker til denne podkasten med informasjon som har blitt nevnt, så du kan lese litt mer om det.

Tusen takk.

[SPEAKER_00]

Du har hørt en podkast fra Universitetet i Stavanger.